

Какви људи ми се свиђају?

Свиђају ми се људи који се не плаше да старе. То су паметни људи и ратници. Без тренинга, без липосукција, али с мислима у очима, с унуцима, с конкретним пословима у рукама. Такви се можда неће плашити ни да умру. Премда смрт долази без позива, каприциозна је и може да уплаши свакога. Али свеједно, ако човек дочекује старост без хистерије, то значи да има нешто у души.

Још ми се свиђају људи око којих је чисто. Око којих је чисто у кући, чисто у дворишту, чисто на радном месту. Господ Бог је на управљање и одговорност сваком човеку дао мало парче земље и он на њему треба да уведе и одржава ред. Ако видиш да је унаоколо свињац, то значи да је у људима исти такав свињац. Прљавштина у мозгу и смрад у дубини срца неизбежно се испољавају кроз гомилу празних флаша унаоколо, брда папирића, баре разливених напитака и натписе на тарабама. Одржавање реда на малом парчету земље јесте манифестација тежње ка унутрашњој чистоти или представља испољавање већ постојеће унутрашње чистоте, чак и релативне.

Свиђају ми се људи који могу да зачуде, који не бацају све адуте на сто у првих пет минута познанства. Мислиш: човек је једноставан и крајње обичан. Чак ти није ни занимљив. А он временом стално открива нове и нове стране карактера и очигледно је да има много таквих страна. Само што не истиче све одмах и не шепури се бесмислено.

Добри су они који раде нешто својим рукама и не само да се не боје сваког посла, већ га и воле. Добри радници су обично ћутљиви. Темељан човек не воли да губи снагу у разговорима. Он зна да ништа тако не опустошава и не исцрпљује душу као јалово и беспредметно брбљање. «Или треба причати приче или се бавити послом» - мисли он и свиђа ми се због тога.

Још ми се свиђају они који се у разговорима не хвале и не жале. Значи, човек није заљубљен у себе. А чак и ако се одушеви и каже о себи више него обично, он се постиди и труди да промени тему разговора. Онај ко не прича бесконачно о себи «вољеном» уме да слуша. Уме да слуша зато што зна: на свету осим њега има и других људи. И други људи му у згодној прилици изливају своју душу, зато што осећају: неће им се смејати и неће испричати другима оно што је чуо.

Свиђају ми се они који знају меру у пићу. Који не падају под сто и не претварају се у свињу и другима то не дозвољавају, који не траже авантуре у припитом стању. Овакав човек је избирљив у погледу друштва и неће пити с било ким. Веома ми се свиђају такви људи.

Још ми се свиђају они који су прочитали много књига, не зато што то тражи научно звање, већ зато што душа воли књигу без обзира на то што се човек бави најобичнијом професијом.

Ако ми се такви људи свиђају то значи да постоје. Јер не може мени или другом човеку да се свиди оно што у природи не постоји. Такви људи постоје, и то је сигурно као што је Бог свет! Али их нема много, зато што оно чега има веома много увек губи вредност и престаје да чуди. Кад би злато коштало као камен, нико од њега не би правио накит и не би га сматрао еквивалентом новца.

Људи који ми се свиђају има, иако би могло да их буде и више. Свет мора да стоји на нечему, тако да можда стоји на њима. Свиђају ми се таште о којима зетови говоре с љубављу. И то се дешава. Има сахрана на којима зетови ридају за покојном таштом више него рођене кћерке. Не фантазирам, говорим оно што сам видео. Ретко, али сам видео. Још сам видео начелнике за којима је на сахрани туговало на стотине потчињених. Жалили су толико као да су сахрањивали рођеног оца и тада сам схватио нешто за шта још немам речи.

Дешавало ми се да видим веома паметне и пронциљиве очи испод официрске шапке или радничке капе. Али виђао сам и овнујске очи испод професорске ћеле. Чин и звање не играју никакву улогу кад је реч о душвеним својствима. Мислим да ће се сви сложити.

Веома ми се свиђају они који воле и хвале не само своје (породицу, народ, etc.), али су спремни да уче чак и од непријатеља и хвале сваког ко то објективно заслужује. Такви људи ће чак и у рату указати убијеном непријатељу поштовање пре него што ће се помокрити на његовом гробу и за ову племенитост Бог ће управо таквим људима даровати победу.

Има још много таквих црта које би нам се сигурно свиделе кад бисмо умели да их приметимо. Али се добро крије, добро живи у тишини и носи second-hand. Можда не обавезно second-hand. То сам рекао онако, успут, ради илустрације скромности. Истинско добро као ремек-дело у сликарској галерији штити се тканином од зракова сунчеве светлости пошто се и слике и истинско добро кваре од директних зракова.

Чини ми се да ће деца, ако им се да тема за писање «Какви људи ми се свиђају», написати или излизане фразе о теоријском добру или отворене глупости о звезданој прашини. Било би добро задати ову тему одраслима. Они би морали да се замисле о моралној проблематици, да ископавају из дубина подсвести неко лично искуство, да га анализирају, почели би да размишљају срцем и да пишу огрубелом руком на папиру страшно ружна слова (јер, одвикли су се од писања). То би било велико искуство. Како га увести? Како приморати људе да се одвикну од мисли да разговоре о моралу треба водити само у школи са жутокљунцима, а у одраслом животу, ето, нико више у морал не само да не верује, већ сви одбијају и да разговарају о њему.

То је страшна грешка. Одрастао човек треба стално да говори и да размишља на моралне теме, пошто се одрастао живот у потпуности састоји од решавања моралних задатака различитог степена сложености.

Часна реч, задао бих свима одраслима да пишу на тему «Које моралне особине највише ценим». Или «Од недостатка којих моралних вредности патимо моја породица и ја?» Затим бих организовао свенародно разматрање, награде за победнике, нову фазу конкурса на другу тему из сличне области. У медијима би се појавио озбиљан пројекат, који би испунио етар и због којег се не бисмо стидели. Јер то је скоро исто што и рад на моралну тематику написан са закашњењем. Да су ови радови написани благовремено не бисмо по истеку многих година морали да вежбамо калиграфију и да размишљамо о томе како треба живети иза бодљикаве жице.

Дакле, свенародни труд на писању задатка на моралну тему може се сматрати отвореним. Ја сам свој већ написао.

Протојереј Андреј Ткачов

*Извор <http://www.pravoslavie.ru>